

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

із науково-освідченою роботи

проф.Шарин С.В.

“31” серпня 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Науково-педагогічна (виробнича)

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»

Рівень освіти Другий (магістерський)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Педагогічний факультет

Івано-Франківськ -2020 рік

Робоча програма науково- педагогічної (виробничої) практики для студентів спеціальності 011«Освітні, педагогічні науки» (освітньо –професійна програма) Освітні, педагогічні науки.2020.14с.

Розробник:

Ковальчук Віра Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Педагогічного факультету

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

Протокол від “28 ” серпня 2020р. № 1

Завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

Ольга Завгородня Т.К.)

Схвалено Науково-методичною радою Педагогічного факультету

Протокол від “28 ” серпня 2020 р. № 2
Голова Р.Я.Романишин (R.Y.Romaniшин)

“ ” 2021 р. №

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		дenna форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 12	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Загальна кількість годин 360	011 Освітні, педагогічні науки	Рік підготовки 1-й,2-й	1-й,2-й
самостійної роботи студента –	Другий магістерський	Семестр 2-3	2-3
		Самостійна робота 360год.	360год.
		Вид контролю: залік	

2.Мета і завдання практики

Метою науково-педагогічної (виробничої)практики є засвоєння студентами сучасних методів, форм організації праці в галузі майбутнього фаху, формування у них на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час викладацької роботи в реальних умовах педагогічного процесу, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності.

Основні завдання науково- педагогічної (виробничої)практики

Навчальний:

- забезпечити зв'язок теоретичних знань фахових дисциплін з реальним педагогічним процесом, використання їх у розв'язанні конкретних навчальних, розвивальних та виховних завдань;
- аналізувати з наукової точки зору соціально-економічні, соціально-педагогічні та соціально-психологічні проблеми та процеси, використовувати отримані результати у різних видах професійної діяльності.
- розвивати в практикантах уміння проводити заняття з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності;
- формувати у студентів психологічну готовність до роботи в навчальному закладі.

Наукові:

- поглиблювати теоретичні знання студентів з фахових дисциплін і на основі індивідуальних завдань вивчення передового педагогічного досвіду викладачів виробити творчий підхід до педагогічної діяльності;
- формувати вміння проводити науково-дослідницьку роботу.

Виховний:

- виховувати у студентів повагу і шанобливе ставлення до фаху педагога;
- формувати в майбутніх викладачів педагогічні вміння і навички, що сприяють розвиткові професійних якостей педагога, потреби в педагогічній самоосвіті;
- розвивати в практикантах уміння здійснювати виховну роботу;
- сприяти становленню особистості студента-практикanta.

Професійні:

- вивчати документацію кафедри: план роботи, журнали, індивідуальне планування викладачів;
- проводити лекційні і практичні заняття;
- правильно визначати:
- організаційні форми, методи й засоби проведення занять у відповідності з дидактичними принципами навчання, враховуючи психологічні особливості студентів й конкретні умови навчання;
- раціонально добирати дидактичний матеріал, наочність до занять відповідно до їх пізнавальної мети;
- своєчасно й уміло застосовувати сучасні інноваційні технології навчання ;
- стимулювати інтерес та активність студентів до засвоєння знань, розвивати їхню увагу, мислення, мовлення;
- здійснювати психолого-педагогічний аналіз занять;

- проводити психолого-педагогічні спостереження за студентами групи;
- підготувати виховний захід;
- складати індивідуальний план студента-практиканта за тижнями на весь період педпрактики (студент складає і узгоджує з груповим керівником індивідуальний план роботи на період практики до кінця першого тижня) та вести щоденник, в якому фіксувати результати спостереження занять викладачів, студентів-практикантів, академнаставників, результати власної діяльності;

Під час науково- педагогічної практики студенти повинні знати:

- найважливіші законодавчо-нормативні освітні документи; - тенденції розвитку сучасної освіти; - провідні концепції виховання і навчання; - вікові та індивідуальні особливості розвитку особистості; - сутнісні характеристики понять «педагогічна майстерність» і «педагогічна техніка»; - шляхи вдосконалення майстерності викладача й способи самовдосконалення; - закономірності, принципи, методи, форми і засоби навчання та виховання; - особливості організації та проведення навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти відповідно до положень нормативно-правової бази національної системи освіти і сучасної педагогічної науки; - особливості інноваційного навчання, його переваги, гуманістичну спрямованість освітніх інноваційних процесів; - умови ефективності інноваційних педагогічних процесів; - структуру і динаміку розвитку освітніх інноваційних процесів; - критерії оцінювання рівня сформованості компетентностей; - методичні принципи і прийоми активізації пізнавальної діяльності; - методи формування навичок самостійної роботи й розвиток творчих здібностей і логічного мислення студентів.

Під час науково- педагогічної практики студенти повинні виявити рівень оволодіння такими професійно-методичними вміннями:

1. Конструктивно-планувальні вміння:

- складати плани-концепти лекцій та практичних занять;
- визначати цілі та завдання кожного заняття з урахуванням етапу навчання;
- аналізувати навчальну й науково-методичну літературу й використовувати її для побудови власного викладу програмного матеріалу;
- обирати ефективні прийоми досягнення сформульованих цілей за етапом навчання;
- визначати завдання та послідовність їх виконання згідно з етапами оволодіння уміннями та навичками, а також з урахуванням труднощів засвоєння навчального матеріалу і рівня підготовленості студентів;
- вміти використовувати державні документи з питань освіти
- використовувати реальні та проектувати навчальні ситуації, їх застосування у практичній діяльності;
- відбирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання;
- підготувати необхідні наочні посібники для проведення занять;
- застосовувати основні методи об'єктивної діагностики знань студентів, вносити корективи в процес навчання з урахуванням даних діагностики;

- аналізувати передовий педагогічний досвід і використовувати його у практичній діяльності;
- усвідомлювати необхідність подальшого навчання, вивчення, аналізу, узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду, систематично підвищувати свою професійну кваліфікацію.

2. Комуникативно-навчальні вміння:

- установлювати й підтримувати різноманітні контакти: викладач – група, викладач – студент, студент – студент тощо;
- визначати об'єкти контролю діяльності студентів і добирати відповідні їм методичні прийоми, в тому числі тестові завдання;
- виправляти помилки студентів, розуміти їх характер та використовувати спосіб виправлення (перепитування, зорова вербальна та схематична наочність тощо).

3. Організаційні вміння:

- вміння до прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів і прогнозування та усвідомлення відповідальності за дотримання правил техніки безпеки;
- студент виробляє в собі педагогічний такт, відповідальність, почуття обов'язку:
 - проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати свою педагогічну діяльність;
 - організовувати навчальну діяльність студентів, управляти нею й оцінювати її результати;
 - організовувати виконання накресленого плану;
 - забезпечувати мовленнєву діяльність студентів на заняттях;
 - вносити методично виправдані корективи в плани практичних занять з урахуванням умов навчання;
 - навчити студентів найбільш раціональних прийомів самостійної роботи;
 - раціонально поєднувати колективні й індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожної з них та етапу навчання;
 - здійснювати різноманітні прийоми активізації студентів;
 - методично доцільно використовувати традиційні наочні посібники, аудіативні, аудіовізуальні та візуальні технічні засоби навчання;
- створювати нові освітні проекти за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій; передбачати нові освітні потреби і запити
 - проводити виховні заходи, організовувати їх відповідно до складеного плану і сценарію.

4. Розвивально-виховні вміння:

- реалізовувати розвивальний і виховний потенціал матеріалу лекції та практичних занять;
- формувати і розвивати інтелектуальну й емоційну сферу особистості студента, його пізнавальні інтереси;
- вирішувати завдання морального, культурного, естетичного, гуманістичного виховання студентів;
- розвивати інтереси студентів і мотивацію навчання;
- магістрант має реальну можливість оцінити свій емоційний стан при спілкуванні з студентами, викладачами, адміністрацією. У процесі

практики виявляються сильні і слабкі сторони майбутнього викладача, над чим йому слід працювати.

5. Дослідницькі вміння:

- вивчати ставлення студентів до предмета і виявляти рівень сформованості їхніх навичок і вмінь;
- проводити з урахуванням етапу навчання методичний аналіз матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння та добору оптимальних шляхів попередження помилок;
- проводити спостереження та комплексний аналіз відвіданих занять з теоретичним обґрунтуванням різних сторін навчальної діяльності;
- спостерігати, аналізувати й узагальнювати досвід викладачів і студентів, переносити ефективні прийоми і форми роботи в практику своєї педагогічної діяльності;
- вивчати методичну літературу і теоретично осмислювати навчальний процес у формі виступів на методичних семінарах, а також удосконаловати свою роботу, використовуючи нові форми та прийоми навчання.

Компетентності

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні завдання та проблеми в галузі освітніх, педагогічних наук, професійної діяльності, у процесі навчання, на основі посlidання спеціально предметних знань та вмінь з набутим досвідом дослідницької/інноваційної діяльності в системі вищої освіти, що передбачає застосування відповідних освітніх, педагогічних інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 1. Здатність до здобуття і застосування знань у практичних ситуаціях.
- ЗК 2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 3. Здатність вчитися і бути сучасно навченим.
- ЗК 4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 5. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.
- ЗК 6. Здатність до критичного осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності.
- ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії, до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо, генерувати нові ідеї (Soft skill).
- ЗК 9. Здатність до управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
- ЗК 10. Здатність до використання інноваційних і комунікаційних технологій, провадження інноваційної діяльності (Soft skill).
- ЗК 11. Здатність до письмового та усного спілкування державною та однією з іноземних мов.
- ЗК 12. Здатність до самоосвіти та саморозвитку

Спеціальні (фахові) компетентності СК

- СК 1. Здатність виявляти потенційні зв'язки освітньої теорії, освітньої політики та практики, розуміння цілей і особливостей освітніх систем.
- СК 2. Здатність планувати, розпізнавати та враховувати різноманітність осіб, здійснювати індивідуальний супровід в освітньому процесі.
- СК 3 Обізнаність з різними контекстами, у яких може відбуватися навчання.
- СК 4. Обізнаність з різними рівнями суб'єкт-суб'єктиої взаємодії учасників освітнього процесу.
- СК 5. Розуміння цілей і особливостей освітніх систем.
- СК 6. Здатність до консультування з питань освітньої теорії і практики.
- СК 7. Здатність керувати освітніми практико орієнтованими проектами.
- СК 8. Здатність до забезпечення позитивної динаміки навчальних досягнень суб'єктів освітньої діяльності.
- СК 9. Здатність до проектування змісту освіти і змісту навчання за рівнями національної рамки кваліфікацій, проектування освітніх програм та індивідуальних освітніх траєкторій.
- СК 10.Здатність до проектування освітнього середовища, що забезпечує якість освітнього процесу
- СК 11. Здатність визначати стан та потенціал системи освіти ЗВО, оцінювати його у сфері вищої освіти з використанням сучасних методів науки, інформаційних та інноваційних технологій.
- СК 12. Здатність здійснювати ефективну організацію освітнього процесу у ЗВО на основі знань теорії й практики організації освітніх систем, основних вимог до професійної діяльності педагога, викладача.
- СК 13. Здатність визначати, коректувати та критично аналізувати мету, складові системи та ефективні стратегії розвитку вищої освіти, приймати і реалізовувати доцільні управлінські рішення на основі сучасних знань про теорію вищої освіти.

Результати навчання

- ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел із використанням інноваційних технологій.
- ПРН 2. Уміти організовувати та проводити науково-педагогічне дослідження у галузі освітніх, педагогічних наук.
- ПРН 3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати висновки.
- ПР 4. Розробляти програми педагогічних інтервенцій.
- ПР 5. Знати традиційні та інноваційні технології організації та проведення освітньої діяльності у закладі вищої освіти .
- ПР 6. Доступно та аргументовано представляти результати досліджень у письмовій та усній формах, брати участь у наукових дискусіях.
- ПР 7. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати за потреби рішення про звернення за фаховою допомогою про підвищення кваліфікації.
- ПР 8. Вирішувати проблеми етики партнерської суб'єкт-суб'єктий взаємодії, етики спілкування, опираючись на загальнолюдські цінності та норми закону.
- ПР 9. Здійснювати аналітичний пошук наукової інформації та оцінювати її за критеріями доцільності та достовірності.
- ПР 10. Проектувати зміст освіти і зміст навчання студентів закладів вищої освіти; освітні програми та індивідуальні освітні траєкторії, здійснювати їх адаптацію та модифікацію до конкретних ситуацій професійної діяльності.
- ПРН 11. Здійснювати аналіз стану вищої освіти та визначати потенціал системи освіти ЗВО, володіти технологічними прийомами педагогічного проектування та моделювання у закладі вищої освіти для розв'язання конкретних професійних завдань та розробки інноваційних технологій задля забезпечення якості освітнього процесу.
- ПРН 12. Володіти технологіями що потребують застосування нових підходів та прогнозування, презентувати, обговорювати та захищати власні погляди в усній та письмовій формах перед фаховою та нефаховою аудиторією.
- ПРН 13. Враховуючи власні інтереси і потреби інших, використовувати ефективні стратегії спілкування залежно від ситуації, дотримання корпоративної культури ЗВО

3. Організація та проведення практики

Сучасний етап розвитку системи освіти характеризується пошуком нових форм і методів професійно-педагогічної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти. Важливе місце серед них посідає науково-педагогічна практика. Особливості цієї діяльності полягають у тому, що вона спрямована на конкретну професіоналізацію та збільшує можливості самореалізації майбутніх викладачів, мобілізує особистісний потенціал та виявляє приховані здібності студента, забезпечує появу ідей у ситуації вирішення педагогічної проблеми, допомагає усвідомленню та почуттю задоволення від власної діяльності.

Особливістю науково-педагогічної (виробничої)практики є те, що саме у її процесі відбувається найбільш інтенсивне ознайомлення з усіма аспектами майбутньої роботи, проявляється критичне та осмислене ставлення до дисциплін, що вивчаються, включаються механізми педагогічної рефлексії,

формуються основи професійної самооцінки. Практика, передбачена навчальними планами на I та II курсі спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки».

Умовою успішного проходження виробничої науково-педагогічної практики є оволодіння студентом змістом фундаментальних педагогічних дисциплін, методикою викладання. Під час науково-педагогічної (виробничої) практики поглинюються і закріплюються знання студентів спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки» із психології, педагогіки, а також виробляються навички педагогічної праці, удосконалюються сформовані елементарні методичні уміння. Студенти вчаться спостерігати й аналізувати заняття, творчо використовувати досвід кращих викладачів університету. У процесі науково-педагогічної (виробничої) практики майбутні викладачі оволодівають умінням проводити лекції та практичні заняття, використовуючи ефективні методи і прийоми навчання як систему цілеспрямованих дій для організації пізнавальної і практичної діяльності студентів. Науково-педагогічна(виробнича) практика створює сприятливі умови для подальшого розвитку, закріплення і удосконалення педагогічних вмінь, сформованих у процесі попереднього теоретичного та практичного навчання у вузі.

Програма науково-педагогічної (виробничої) практики студентів педагогічного факультету спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки» розроблена відповідно до “Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України” від 8 квітня 1993 р. і відповідно до Закону України “Про вищу освіту”, «Положення про організацію та проведення практики у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 27 листопада 2019 р.. Наскірної програми практики спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки» Педагогічного факультету, освітньо-професійним програмам, освітньо-кваліфікаційним характеристикам, державним стандартам, інструкції з охорони праці та навколошнього середовища. Програма враховує практичні побажання стейкхолдерів (директорів, викладачів-методистів), висловлені під час методичних нарад на останньому етапі практики, на якому аналізуються і оцінюються результати науково-педагогічної практики студентів спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки. Вона враховує знання, отримані студентами з курсів «Управління освітнім процесом у закладах освіти», «Моделювання діяльності фахівця», «Професійна майстерність організатора освітнього простору» та ін. Науково-педагогічна(виробнича) практика є органічною складовою підготовки студентів спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки».

Під час науково-педагогічної (виробничої) практики студент виконує обов’язки викладача-дублера та помічника академінаставника. Праця студентів на штатних посадах здійснюється без оплати. Під час практики студенти можуть залучатися адміністрацією для надання допомоги базі практики, але характер усієї праці має відповідати профілю навчання і за тривалістю не заважати виконанню навчальних завдань.

4. Структура проведення практики

Назва практики	Напрям спеціальності	Курс	Семестр	Кількість тижнів	Кількість		Форма контролю
					годин	кредитів	
Науково-педагогічна (виробнича)	011 - Освітні, педагогічні науки	1	2	4	180 год	6.0	Залік
Науково-педагогічна (виробнича)	011 - Освітні, педагогічні науки	2	3	4	180год	6.0	зalіk
Разом	011 - Освітні, педагогічні науки	1-2-	2-3	8	360год	12.0	зalіk

Науково-педагогічна (виробнича)практика складається з трьох етапів:

I етап – підготовчий. На цьому етапі здійснюється аналіз організаційно-функціональних особливостей бази практики та розробляються дидактично-методичні матеріали до майбутніх занять.

II етап – реалізація основних функцій викладача в умовах конкретного навчального закладу.

III етап – підсумковий. Включає підготовку звіту, його захист і підсумкове оцінювання результатів практики.

Базами науково-педагогічної практики є навчальні заклади та їх структурні підрозділи, які відповідають вимогам програми практики, які забезпечені висококваліфікованими кадрами і відповідають вимогам програми практики відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів. Це кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, кафедри університету.

Перелік документації, яку студент подає на кафедру після завершення практики:

1. Календарний графік проходження практики
2. Конспекти занять
3. Конспект та аналіз виховного заходу
4. Індивідуальне завдання
5. Відгук осіб, які перевіряли проходження практики, а також висновок керівника практики від вищого навчального закладу про проходження практики
6. Звіт про проходження практики

Завдання	Види діяльності	Результати роботи студента
Підготовчий етап		
1.Ознайомлення з основним положеннями науково-педагогічної практики (виробничої), містом та обсягом роботи)	Проведення настановчих зборів студентів з питань організації і проведення науково-педагогічної (виробничої) практики у ЗВО	Оформлення щоденника(визначення, мети, завдань, змісту.)
Основний етап		
2. Знайомство із діяльністю ЗВО, відділу, кафедри, методичних комісій	Вивчення статуту ЗВО, робочого плану спеціальності і робочих програм фахових дисциплін. Налагодження стосунків з керівництвом ЗВО, його структурних підрозділів.	Аналіз основних нормативних документів вищої школи.
3. Ознайомлення з основними функціями, завданнями та дидактично-методичним забезпеченням освітнього процесу у ЗВО.	Ознайомлення з особливостями роботи викладача ЗВО. Складання індивідуального плану роботи студента на період науково-педагогічної практики. Допомога викладачу у дидактично-методичному забезпеченні.	Індивідуальний план роботи студента. Добір змістового матеріалу для читання лекцій, навчальних задач, ситуацій відповідних дисциплін.
4. Включення у всі види діяльності викладача.	Проведення лекційних, семінарських, практичних занять відповідно складеного індивідуального плану та розкладу; організація та проведення виховної, культурно-просвітницької та спортивно-масової роботи зі студентами закріпленої академічної групи; роботу методичних семінарів	План-конспекти проведених занятт різної форми. Розробка плану виховного заходу (бесіда, диспут, брейн-ринг)
5.Реалізація теоретичних знань з психолого-педагогічних та спеціальних дисциплін при проведенні лекційних і семінарських занять	Проведення занять на науково-методичному рівні. Індивідуальна робота зі студентами. Виявлення прогалин у фактичних знаннях (студента) та накреслення шляхів їх реалізації.	Збір психологічних методик, тестів. Самоаналіз діяльності магістрата.
6.Закріплення, удосконалення педагогічних умінь, набутих в процесі попереднього теоретичного та практичного навчання у ЗВО, уході попередніх педагогічних практик, а також формування нових	Виправдання умінь у розробці планів-конспектів навчальних занять. Формування умінь структурування лекцій, практичного, семінарського заняття. Вироблення умінь і навичок співпраці зі студентським колективом. Підготовка та участь у роботі методичних семінарів кафедри.	Матеріали виступів на заняттях методичних семінарів. Вивчення досвіду роботи професорсько-викладацького складу.
Підсумковий етап		
Підбиття підсумків педагогічної практики.	Круглий стіл з підсумків практики.	Звітна документація з практики.

6. Розподіл балів, які отримують студенти Система оцінювання практики

№ з/п	Вид контролю	Бали
1.	Оцінка фахової підготовки	20
2.	Оцінка володіння методикою викладання	20
3.	Оцінка методичної роботи	10
4.	Оцінка проведених виховних заходів	15
5.	Оцінка психолого-педагогічної характеристики студента або колективу студентів	15
6.	Оцінка письмового звіту і його захисту	10
7.	Оцінка індивідуального завдання	10
	ВСЬОГО	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		зараховано
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Методичне забезпечення

1. Положення про організацію та проведення практики у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 27 листопада 2019 р.
2. Робоча програма науково-педагогічної(виробничої) практики.
3. Навчально-методичне забезпечення педагогічної практики студентів.
4. Методичні рекомендації щодо оформлення документації.
5. Список рекомендованої літератури

8. Рекомендована література

1. Кайдалова Л. Г. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні : метод. рекоменд. /для магістрантів зі спец. 8.18010021 «Педагогіка вищої школи» / Л. Г. Кайдалова, Т. В. Лутасва, Н. В. Шварн. Харків. : В-во НФаУ, 2013. 60 с.
2. Ковальчук В. Людиноцентризм як гуманістично орієнтований підхід до формування нової людини. *Обрїї*. 2014. №2 (35) С.47—49.
3. Ковальчук В. Робоча програма «Науково-педагогічна(виробнича) практика». Івано-Франківськ, 2020. 28 серпня.
4. Ковальчук В.М. Національне виховання дітей та молоді засобами родинної педагогіки». *Обрїї*, 2018. С.119-121.
5. Ковальчук В.Професіоналізм педагога – головна умова забезпечення якості освіти. *Збірник наукових праць Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди*. 2015. С.231-234.
6. Педагогічна практика студентів освітньо- кваліфікаційного рівня «Магістр» / Т.К. Завгородня, Л.М. Прокопів, I.B. Стражнікова.Івано Франківськ, 2013. 60 с.
7. Положення про організацію та проведення практики у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 27 листопада 2019 р. URL: [https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%BA%D0%BA%D0%BD%D0%BD-805.pdf](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%BA%D0%BD%D0%BD-805.pdf)
8. Професійна освіта як складова забезпечення кваліфікованого кадрового потенціалу України: проблеми та шляхи вирішення. *Матеріали парлам. слухань у Верховній Раді України 1 черв. 2016 р.* Серія «Парламентські слухання» / Верховна Рада України, Комітет з питань науки і освіти. Київ: Парлам. вид-во, 2016. 320 с.
9. Товканець Г.В. Університетська освіта : навчально-методичний посібник Київ. : Кондор, 2011. 182 с.
- 10.Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи. URL: <http://archive.is/tuQZa>.
- 11.Харківська А. А. Управління асистентською практикою – найважливіший етап практичної підготовки магістрів.:URL http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_17/4.pdf
- 12.Янук С. М. Практична підготовка магістрів технологічної освіти у вищих педагогічних навчальних закладах України. URL <http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/3820/3/Praktyka%20Concept%20Rosiya.pdf>
- 13.Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145-URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-1917>.